

Karz-ı hasen nedir?

Osman Bey: *‘‘Karz-ı Hasen hakkında bilgi verir misiniz? Karz-ı hasen nedir? Borç vermek midir? Karşılıksız vermek midir?’’

Karz-ı hasen Kur’ân’a ait bir tabirdir. Kelime anlamı güzel borç demek olup, ıstılahî mânâda ‘malı Allah için harcamak’ demektir. Çünkü malı Allah için harcayan kimse, bunun karşılığını Allah’tan umduğundan, esasen Allah’a borç vermiş olmaktadır. Nitekim Allah’ın da, malı Allah için harcayan kimseye kat kat karşılık vereceği ile ilgili vaatleri bulunmaktadır.

Karşılığında başa kakma ve minnet olmayan; menfaat, mevkî, şan, şeref ve fâiz gibi her hangi bir çıkar gözetilmeksizin, helâl maldan, sırf Allah rızâsı için verilen borç veya sırf Allah rızâsı gözetilerek verilen yardım, bağış ve sadaka ‘‘karz-ı hasen’’ tabiri içine girer. Muhatabın ihtiyacına göre elinden tutmamız, ödeme imkânı varsa borç vermemiz, ödeme imkânı yoksa karşılıksız yardım etmemiz, her ikisi de karz-ı hasendir.

Âyetlere göz atalım:

*‘‘Allah yolunda cihad edin. Ve bilin ki, Allah her şeyi hakkıyla işitir, her şeyi hakkıyla bilir. Malını Allah rızası için harcıyıp da Allah’a güzel bir borç verecek kim vardır? İşte onun karşılığını Allah kat kat verecektir. Rızkı kısan da, bollaştıran da Allah’tır. Hepinizin dönüşü O’nadır.’’¹

* ‘‘Allah onlara buyurdu ki: ‘Ben sizinle beraberim. Eğer namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, peygamberlerime iman edip onlara yardım eder ve mükâfatını Allah’tan almak üzere O’nun yolunda bağışta bulunarak Allah’a güzel bir borç verirsiniz, elbette sizin günahlarınızı örterim ve sizi, altından ırmaklar akan Cennetlere sokarım. Bu ahidden sonra, sizden kim inkâra giderse, dümdüz yolun ortasında sapmış olur.’’²

* ‘‘Malını Allah rızası için harcamak suretiyle Allah’a güzel bir borç verecek kim var ki, Allah da onun karşılığını kat kat artırsın ve ona pek değerli bir mükâfat versin?’’³

* ‘‘Sadaka veren erkeklerle sadaka veren kadınlar ve Allah rızası için bağışta

bulunmak suretiyle Allah'a güzel bir borç verenlere bunların karşılığını Allah kat kat verecektir. Onlar için pek değerli bir mükâfat da vardır."4

* "Eğer siz, Allah rızası için bağışta bulunmak suretiyle Allah'a güzel bir ödünç verirsiniz, bunun karşılığını O size kat kat verir ve günahlarınızı bağışlar. Allah iyilik ve şükrün karşılığını bol bol verir ve günahlarınızı hemen cezalandırmayıp size yumuşaklıkla muamele eder."5

* "Kur'ân'dan kolayınıza geleni okuyun; namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin ve Allah yolunda bağışta bulunmak suretiyle Allah'a güzel bir ödünç verin. Kendiniz için hayır olarak ne gönderirseniz, onu Allah katında daha hayırlı ve daha sevaplı bulursunuz. Allah'ın mağfiretini dileyin. Muhakkak ki, Allah çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir."6

Dipnotlar:

- 1- Bakara Sûresi: 244, 245
- 2- Mâide Sûresi: 12
- 3- Hadîd Sûresi: 11
- 4- Hadîd Sûresi: 11
- 5- Tegâbün Sûresi: 17
- 6- Müzzemmil Sûresi: 20